

DE WIJSHEID VAN DE DWAAS

Verhaal van de Maand mei 2008

Hoeveel Hodja-avonturen zijn al doorgedrongen tot Keridwen's Verhalen van de Maand? U vond ze grappig misschien. Maar wat is het nut? Hoe zou een Hodja-verhaal bijvoorbeeld onze hedendaagse managers, zo naarstig op zoek naar waarlijk leiderschap, een handje kunnen helpen? Nasredin Hodja zou je de Wijze Dwaas kunnen noemen, iemand die het aandurft in de zwaarte van het bestaan de nar te spelen. In zijn verhalen blijkt hij het onzegbare te zeggen. Hij keert regelmatig ons denken ondersteboven. Steeds weer prikkelt en verleidt deze Soefileraar ons om de werkelijkheid vanuit een ander perspectief te zien. Dat deed hij reeds in de Middeleeuwen, dat kan hij nu nog steeds: de Wijsheid van de Dwaas is universeel en van alle tijden. *(Dank je wel, Peter Hawkins dat je in "The Wise Fool's Guide to Leadership" de Hodja hebt uitgenodigd om mee te denken over onze hedendaagse organisatievraagstukken).*

I.

Er was eens een directieteam dat onze Hodja uitnodigde om hen te helpen bij een organisatieverandering.

"Ik wil eerst weten wat voor organisatie dit is, voordat ik jullie adviseer", stelde Hodja

"Dat is eenvoudig", antwoordde de President-directeur en toverde een glosy jaarverslag tevoorschijn, met talloze grafieken en foto's waarop de directeuren organisatie-medewerkers de hand schudden.

"Aha, jullie willen graag dat ik dit verslag opnieuw vorm ga geven", stelde Hodja vast.

"Nee, allerminst", reageerde de Direc-

teur Financiën. "Dat verslag is bedoeld voor onze aandeelhouders. Kijk naar deze cijfers, die vertellen wie en wat wij werkelijk zijn."

Hodja bladerde door de boeken, elke bladzij helemaal gevuld met tabellen en elke tabel met cijfers.

"Jullie bedoelen, dat de organisatie bestaat uit cijfers, allemaal keurig in vakjes bij elkaar op papier gezet?"

"Natuurlijk niet", antwoordde de Directeur Productie. "U moet naar dit organogram kijken, dan ziet u de onderlinge verbanden."

"Nu begrijp ik het", riep Hodja uit. Het directieteam zuchtte onhoorbaar, blij dat Hodja eindelijk enig inzicht toonde.

"De organisatie bestaat uit allerlei grote en kleine rechthoeken met elkaar verbonden door lijnen."

Toen kon de Directeur Human Resources zich niet meer inhouden. "Alstublieft! De propaganda is natuurlijk niet de organisatie. De cijfers zijn niet de organisatie. Evenmin de structuur op papier. Ik snap precies waar u naartoe wilt. Anders dan mijn waarde collegae begrijpen wij van HR best dat de mensen de organisatie vormen. Als u wilt, laat ik onze parkeerplaats ontruimen en verzamelen we daar alle 4000 medewerkers; kan kunt werkelijk kennismaken met het wezen van onze organisatie.

"Dus", reageerde Hodja bedachtzaam, "jullie organisatie bestaat een grote menigte mensen verzameld op een grote open plek, waarbij iedereen zij zich afvraagt, wat hij of zij in vredesnaam daar moet...!"

II.

Een andere keer werd de Hodja bij het directieteam geroepen om hen te helpen hun 'Mission Statement' te formuleren.

"Dan is direct min de eerste vraag:",

begon Hodja voortvarend. "Wat is jullie primaire doel?"

"Wij beschouwen het als onze missie om een continue toename in dividend te creëren ten behoeve van onze aandeelhouders", verklaarde het team eendrachtig.

"Wat willen jullie daarmee bereiken?" vroeg Hodja.

"Dat de aandeelhouders meer winst maken en natuurlijk dat zij die winst hopelijk opnieuw in ons bedrijf willen investeren", verklaarde het team.

"Wat willen jullie daarmee bereiken?" vroeg Hodja.

"Dat zij meer winst maken!" antwoordden zij ietwat geïrriteerd.

"Wat willen jullie daarmee bereiken?" vroeg Hodja rustig

"Dat ze dat geld opnieuw in ons bedrijf willen steken en nog meer winst maken!"

Hodja dacht hier een tijdje over na en bedankte hen toen voor de toelichting.

Een paar dagen later hadden de directeuren een vervolgspraak met Hodja om verder te werken aan het 'Mission Statement'. Deze keer hadden ze bij Hodja thuis afgesproken. Na enig zoeken vonden ze hem in de achtertuin, druk bezig zijn ezel grote scheppen haver in de bek te proppen.

"Waar bent u in vredesnaam mee bezig?", vroegen ze geschrokken. "Als u zo doorgaat, dan is de ezel straks te dik om te bewegen!"

"Dat is geen probleem. De ezel hoeft ook nergens heen. Zijn enige doel is om mest te produceren.

"Wat wilt u daarmee bereiken?" vroegen de directeuren.

"Ik heb de mest nodig", verklaarde Hodja. "Zonder de mest kan ik in deze kleine tuin niet genoeg haver verbouwen om dat onverzadigbare beest te voeren."

III

Op een ander moment hielp Hodja het bedrijf te zoeken naar een nieuwe hoofddirecteur. Ze hadden al van alles en nog wat geprobeerd, van advertenties, en netwerkconferenties tot beroemde Werving en

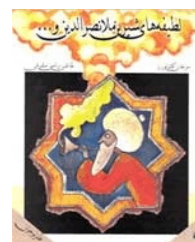
Selectie bureaus en toonaangevende Headhunters. Nu, ten einde raad, wendden ze zich tot onze Hodja. Het managementteam nodigde hem uit voor een goed diner en om in de juiste stemming te komen informeerden zij heel sociaal vaardig naar zijn eventuele leven buiten de consultant-schijnwerpers. Al snel moesten ze constateren dat Hodja niet getrouwd was. Hoe was dát nu mogelijk!?

"Nou", vertelde Hodja, "het is niet dat ik niet wilde! Ik was alleen vanaf het begin erop gebrand de perfectste vrouw te trouwen. Ik ben overal heen gereisd om haar te zoeken. In Frankrijk bijvoorbeeld ontmoette ik een zeer mooie danseres, vrolijk en zorgeloos, maar zonder enig gevoel voor het spirituele. In Egypte vond ik een prinses, die niet alleen mooi maar ook zeer wijs was. Echter ze was niet in staat tot adequaat communiceren. Na heel lang zoeken heb ik de perfecte vrouw in India gevonden. Deze was beeldschoon en wijs en zo bekoorlijk dat zij een ieders hart moeiteloos veroverde. Toen ik haar zag, wist ik het meteen: dit is de ware!"

Hodja zweeg en zuchtte diep.

"En toen...? Toen bent u toch niet met haar getrouwd?"

"Ach ja," zuchtte Hodja opnieuw, nog dieper dan de eerste keer. "Zij bleek te wachten op de perfecte man."

Luister naar de Hodja-verhalen. Hij is zowel Wijze als Dwaas (even op bezoek uit "De dans van de held"®). Vaak zegt hij het onzegbare. Vaak keert hij het denken ondersteboven en binnenstebuiten. Hij prikkelt, hij verleidt tot nieuwe inzichten. Je hoeft er alleen maar open voor te staan

- vrij naar enige traditionele Hodja-verhalen en geholpen door "The Wise Fool's Guide to Leadership"

- opnieuw verteld door Marcel van der Pol

- afbeeldingen: internet